

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง คนของพระราชา: ตามรอยพ่อ ครูของแผ่นดิน

Muban Chom Bueng Rajabhat University, People of the King :

Following in our Father's Footsteps, Teacher of the kingdom

ชฎาพร โพชัยสวรรค์¹ และวนิดา ตรีสวัสดิ์²

Chadaporn Pokaisawan¹ and Wanida Treesawat²

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง¹

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง²

Corresponding author, E-mail : chporn08@gmail.com

สาระสังเขป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจทุกด้านเพื่อประโยชน์สุขของชาวไทย เฉพาะด้านการศึกษาทรงเป็นครูโดยการสั่งสอน ทรงมีวิธีการสอนแบบง่ายและมีเทคนิคการสอนหลากหลาย และทรงเป็นครูที่เป็นต้นแบบในการปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องดีงามให้ผู้อื่นประพฤติตาม สิ่งที่ได้เรียนรู้จากพระองค์คือ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง การใช้ชีวิตเพื่อสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น และการทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด พระองค์ได้รับการถวายพระราชสมัญญานามว่า พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน ทรงพระราชทานนามมหาวิทยาลัยราชภัฏให้แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่หมายถึงคนของพระราชา ได้สืบสานพระราชดำริ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท และพระราชกรณียกิจในการทำประโยชน์เพื่อประชาชนตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระองค์ เช่น สืบสานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเกื้อกูลกัน เป็นต้น เป็นการน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและแสดงความอาลัยถวายแด่พระองค์ที่เสด็จสวรรคตในวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559

คำสำคัญ : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ; ตามรอยพ่อ ; ครูของแผ่นดิน

SUMMARY

A tribute in memory of our beloved King Bhumibol Adulyadej, the king of Thailand contributed immensely to improve the well-being of his people in every aspect of their life. Particularly in education, he dedicated his devotion to the nation as the greatest teacher of the nation by his visionary guidance with his various enlightens approaches for all Thais. He is truly over role model of righteousness and simplicity his knowledge that we are inherited can be seen in form of sufficient life, social and self-responsibilities. He initiated the name of "Rajabhat University", and Muban Chom Bueng Rajabhat University is also one of the universities to be thankful with his initiations. The name means people of the king, with unites all of us with his principals; for example, cultivating the habit of being virtuous and following his legacy on the philosophy of sufficient economy by applying in living our life and committing to follow our father's footsteps in living a moderate, self-dependent life without overexploitation to show grief for passing of our beloved king on the unforgettable date October 13, 2016.

Keywords : Muban Chom Bueng Rajabhat University ; Following in our Father ; Teacher of the Kingdom

บทนำ

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระปฐมบรมราชโองการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงประกาศในวันบรมราชาภิเษก วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 นับแต่นั้นมาบัดนี้ พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อช่วยเหลือประชาชนไทยให้อยู่ดีกินดี ทรงทำทุกอย่างในทุก ๆ ด้าน ให้แผ่นดินไทย ให้ประชาชนชาวไทยมากมายที่สุดที่จะพรรณนา สมดังที่ทรงมีพระบรมราชโองการดังกล่าว จึงทรงได้รับการเทิดพระเกียรติและถวายพระราชสมัญญาต่าง ๆ เช่น พระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย พระบิดาแห่งนวัตกรรมไทย พระบิดาแห่งฝนหลวง เป็นต้น

ด้านการศึกษา พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยและทรงตระหนักในความสำคัญของการศึกษา ดังพระราชดำรัส พระบรมราชโองการที่ทรงพระราชทานให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในโอกาสที่แตกต่างหลากหลาย รวมทั้งพระราชจริยาวัตรอันงดงาม และการทรงงานที่เป็นแบบอย่างได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต การใช้สติปัญญา การทุ่มเททำงานเพื่อผู้อื่น ฯลฯ เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวไทยและทั่วโลก พระราชกรณียกิจทั้งปวงล้วนแสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถในการเป็นผู้ทรงชี้แนะ ทรงสั่งสอน ทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ ทรงรับฟังปัญหา ทรงค้นคว้าทดลอง ฯลฯ ในวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2554 จึงทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญานามว่า “พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” อีกส่วนหนึ่งด้วย วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสู่สวรรคาลัย ณ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ ทรงทุ่มเทพระราชกรณียกิจปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทยอย่างมิทรงคำนึงถึงความสุขส่วนพระองค์ พระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ ชาวไทยทั้งปวงขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมและสถิตในดวงใจตลอดไป มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศในฐานะคนของพระราชฯ ข้าแผ่นดิน พร้อมใจกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณด้วยความจงรักภักดี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในฐานะที่เป็นหนึ่งในข้าของพระราชฯ ขอแสดงความอาลัย

ถวายแด่พระองค์ด้วยการสืบสานพระราชภารกิจของพระองค์ และเป็นส่วนหนึ่งที่ร่วมกิจกรรมในการจารึกพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อวงการึกษา และทรงเป็นครูแห่งแผ่นดินผ่านบทความเรื่องนี้

พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน

ลักษณะของการเป็นครู

คำว่า “ครู” มาจากภาษาบาลีว่า ครุ หรือ คुरु แปลว่า หนัก [1] หมายถึง หนักด้วยภาระหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม การเป็นครูเป็นได้ 2 ลักษณะคือ โดยการบอกกล่าวชี้แนะอบรมสั่งสอน และโดยการประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นต้นแบบให้ผู้อื่นได้เรียนรู้แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตาม (ชงทอง จันทรางศุ, 2555) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นครูทั้ง 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ทรงเป็นครูโดยการบอกกล่าวชี้แนะอบรมสั่งสอน ทรงมีวิธีการสอนอย่างแยบยลและใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น

1.1 “ทรงสอนด้วยคำง่าย ๆ อยู่ที่ไหนจะเข้าใจมากน้อยที่สำคัญทรงมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เพราะพระองค์ท่านสอนครบเครื่อง ทรงสอนให้เข้าใจทฤษฎี ลงมือปฏิบัติได้ พัฒนาบนหลักการที่ถูกต้อง” [2]

1.2 พระราชทานพระราชดำรัส พระบรมราชโองการ พระราชนิพนธ์ พระราชกรณียกิจ พระราชจริยาวัตร และพระราชดำริต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ ให้คำแนะนำสั่งสอน เช่น ทรงสอนผ่านพระราชนิพนธ์เรื่องนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ หัวใจสำคัญของเรื่องคือคนที่เสียสละเพื่อชาติ เรื่องติโดหัวใจสำคัญของเรื่องคือผู้นำคอมมิวนิสต์ที่มีความเพียรในการนำทางประชาชน ผู้ยากไร้ และสร้างความสามัคคีของคนต่างเชื้อชาติที่อยู่ในแคว้นเดียวกัน ให้ร่วมกันสร้างอิสราฟของประเทศ เรื่องพระมหาชนก หัวใจของเรื่องคือความเพียรที่ต้องยึดมั่น เรื่องทองแดง หัวใจของเรื่องคือ ความกตัญญูของสุนัขทรงเลี้ยงชื่อทองแดงที่มีต่อแม่เมลิ เป็นต้น ซึ่ง Tuntiwedchakul, Sumeth. [2] อธิบายว่า “แท้จริงแล้วเราทุกคนเป็นลูกศิษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยกันทุกคน เพียงแต่พวกเราอาจจะเป็นนักเรียนที่สอนไม่ค่อยจะเข้าหัวเท่าไร ทุกพระราชดำรัส พระราชกระแสรับสั่ง ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ลายลักษณ์อักษร แม้กระทั่งจากภาพตามสื่อต่าง ๆ ที่เราเห็น ทรงสอนอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่เราอาจ

จะฟังแต่ไม่เคยคิดต่อ พวกเราเห็น ไม่เคยพิจารณาหาความหมาย”

1.3 ทรงสอนผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่วนใหญ่เป็นโครงการพัฒนาด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม ชนบท การทำมาหากินของประชาชน นับเป็นบทเรียนในการพัฒนาประเทศที่สามารถแก้ปัญหาทั้งในเมืองและชนบท และเป็นบทเรียนในการทำงานร่วมกับชาวบ้าน โครงการหลวงที่มุ่งช่วยชาวไทยภูเขาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นต้น โครงการเหล่านี้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอันเป็นเสมือนตำราการพัฒนาประเทศที่ผ่านการศึกษา ค้นคว้า และนำมาปฏิบัติจนเกิดผลที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

1.4 ทรงสอนผ่านห้องปฏิบัติการส่วนพระองค์ คือ โครงการสวนพระองค์ในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เป็นโครงการที่ทรงศึกษาทดลองภายในพระราชวังของพระองค์ ซึ่งอาจจะเป็นพระราชวังของพระมหากษัตริย์แห่งเดียวในโลกที่ภายในพระราชวังมีแต่โครงการทดลองสำหรับประชาชน เช่น การปลูกข้าว การเลี้ยงวัว โรงนา เป็นต้น เมื่อการทดลองประสบผลสำเร็จจึงถ่ายทอดความรู้ไปสู่ประชาชน

1.5 ทรงสอนผ่านห้องปฏิบัติการซึ่งเป็นพื้นที่จริง คือ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ตำบลบ้านนาถั่วแก้ว จังหวัดสกลนคร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพหิมพานต์ จังหวัดนราธิวาส ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ตำบลห้วยทราย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

พระองค์ทรงนำธรรมชาติและปัญหาของพื้นที่มาเป็นโจทย์ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาโดยนำหน่วยราชการหลาย ๆ หน่วยมาทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้น ๆ หาหลักวิชาทุกแขนงมาใช้แก้ปัญหา ทำโครงการวิจัยหรือโครงการทดลอง ทดสอบทดลองจนได้ผลแล้วจึงถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังประชาชนที่อยู่โดยรอบ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริดังกล่าว จัดเป็นสื่อการสอนในลักษณะของแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถนำองค์ความรู้จากโครงการขยายผลไปยังพื้นที่

อื่น ๆ ที่มีบริบทและปัญหาใกล้เคียงกันได้

2. ทรงเป็นครูโดยการประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นต้นแบบให้ผู้อื่นได้เรียนรู้แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตาม หลักการสอนของพระองค์คือ ทรงเน้นการปฏิบัติให้ลูกศิษย์ดู และจูงใจนักเรียนให้มาสนใจ แต่ไม่เคยทรงสั่งหรือทรงบังคับให้ทำ จะทรงสอนอย่างละเอียดให้เข้าใจทุกแง่มุม และทรงเน้นเสมอว่า การสอนควรยึดรากฐานเดิมของสังคมไทยไว้ ไม่ควรคัดลอกจากต่างประเทศมากเกินไป แต่อาจนำหลักการมาเปรียบเทียบปรับปรุงได้ เพราะไม่เช่นนั้นจะทำให้ขาดความเป็นตัวของตัวเอง [3]

พระราชจริยวัตรที่ทรงเป็นแบบอย่าง

Tuntiwedchakul, Sumeth. [3] (2556) เล่าถึงพระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการศึกษาวิจัยใฝ่รู้ตลอดเวลา จนเกิดความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ แล้วทรงนำความรู้และแนวทางที่เป็นคุณประโยชน์มาประกอบพระราชกรณียกิจให้เป็นแบบอย่างแก่สาธารณชน ทรงเป็นนักคิด นักประดิษฐ์ นักวิจัย ที่สามารถนำผลมาเป็นแบบของงานที่อำนวยความสะดวกสุขแก่ประชาชน และทรงเป็นผู้ใฝ่รู้และทรงรู้อย่างถ่องแท้ พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานดำเนินชีวิต และการใช้สติปัญญาในการทำงานเพื่อคนอื่น

สิ่งที่เรียนรู้จากพระองค์

พระองค์ทรงเป็นครูที่สอนคนไทยให้รู้จักการดำเนินชีวิตให้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง พอเหมาะพอควร เรียบง่าย และไม่ต้องแสวงหาสิ่งใดมาทดแทนสิ่งที่ไม่จำเป็น ใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ใกล้ตัวอย่างมีคุณค่าและเห็นค่าของสิ่ง ๆ นั้น ยึดหลักความประหยัด ทรงสอนให้รู้จักแบ่งปัน รู้จักให้ มีเหตุผล ซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน รู้ รัก สามัคคี ทรงสอนให้รู้จักคำว่า ปิดทองหลังพระ [4] พระองค์ได้สอนในเรื่องของแผ่นดิน สอนให้เข้าใจธรรมชาติการทำงาน การใช้ชีวิตเพื่อสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น ตักเตือนเพื่อให้ได้เห็นจิตวิญญาณความเป็นครู ให้คนไทยตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองและทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เช่นที่พระองค์ทรงทำหน้าที่กษัตริย์ พุ่เมทเพรวรกายให้กับแผ่นดินมายาวนานจนปัจจุบัน [3]

นวัตกรรมที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงศึกษาค้นคว้า ทดลอง พัฒนาจนกลายเป็นคุณูปการแก่สาธารณชน เช่น กังหันชัยพัฒนา ฝนหลวง โครงการแก้มลิง เกษตรทฤษฎีใหม่ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น นับเป็นผลงานของพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นครูของศิษย์ ครูของครู และครูของมนุษยชาติ

พระราชสมัญญานาม : พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อประชาชน ด้านการศึกษาของชาติ โดยทรงศึกษา ค้นคว้า พัฒนาจนเป็นแบบอย่างของการศึกษาที่มีใช้เพื่อประโยชน์ของชาวไทยเท่านั้น หากแต่ยังเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ของมนุษยชาติ ในฐานะพลเมืองของโลกด้วย [5] เสนอถวายพระราชสมัญญานาม “พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” เนื่องในวันครู 16 มกราคม พ.ศ. 2554 และเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2554 วงการศึกษาทุกระดับของประเทศไทยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นระยะ ตั้งแต่พ.ศ. 2554 จนถึงตลอดปี พ.ศ. 2555 พร้อมกันนี้ได้มีการจัดตั้งกองทุนครูของแผ่นดิน เพื่อเป็นกองทุนที่ดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูอย่างยั่งยืน ซึ่งมีมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 40 แห่ง (ในขณะนั้น) ได้ร่วมสมทบกองทุนในการเริ่มต้นเป็นเงิน 1,600,000.00 บาท นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศยังพร้อมใจกันจัดโครงการ “120 ปีการศึกษาไทย ถวายองค์ราชัน ๕ ผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ การจัดนิทรรศการของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่ง และมหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน การบรรยายทางวิชาการโดยผู้เชี่ยวชาญระดับโลกด้านครู การสอน และการวิจัย เป็นต้น เป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเพื่อเทิดพระเกียรติที่ได้รับการถวายพระสมัญญานามดังกล่าว

ราชภัฏ : คนของพระราช

การให้ความสำคัญด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอีกประการหนึ่งคือ พระมหากรุณาธิคุณ

ที่พระองค์มีต่อสถาบันการศึกษา ทรงพระราชทานชื่อให้สถาบันการศึกษา 10 แห่ง หนึ่งในนั้นคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

โรงเรียนฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จุดเริ่มต้นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมาจากการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกหัดครูในประเทศไทยกำเนิดครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2435 ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดตั้งโรงเรียน ณ บริเวณโรงเรียนเด็ก ตำบลสวนมะลิ ถนนบำรุงเมือง กรุงเทพมหานคร (ในปัจจุบัน) เพื่อผลิตครูให้ออกมาอบรมสั่งสอนกุลบุตร-กุลธิดาของไทย โรงเรียนแห่งนั้นคือโรงเรียนฝึกหัดครูแห่งแรกของประเทศไทย (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นวิทยาลัยครู และมีการจัดตั้งวิทยาลัยครูขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

ใน พ.ศ. 2535 สมัยที่ ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีมีมติให้วิทยาลัยครูทั่วประเทศขยายขอบเขตการจัดการศึกษา ซึ่งแต่เดิมมีลักษณะเป็นวิทยาลัยวิชาชีพเฉพาะทางให้สามารถจัดการศึกษาด้านอื่น ๆ ด้วย กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อมาเปลี่ยนเป็นสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (สรภ.) จึงนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานนามวิทยาลัยครูใหม่ เพื่อเป็นสิริมงคลและเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามใหม่แก่วิทยาลัยครูทุกแห่งว่า “สถาบันราชภัฏ” เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ราชภัฏ หมายความว่า เป็นคนของพระราช

ชาวราชภัฏจึงถือเอาวันที่ 14 กุมภาพันธ์เป็นวันราชภัฏ [6] ต่อมาในวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2538 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญตราพระราชลัญจกรรัชกาลที่ 9 ที่ใช้เป็นพระประทับกำกับพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ในต้นเอกสารสำคัญส่วนพระองค์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับราชการแผ่นดิน เช่น ใบประกาศนียบัตรกำกับเหรียญรัตนาภรณ์ เป็นต้น เป็นสัญลักษณ์ประจำสถาบันราชภัฏ ในปีเดียวกันนี้เอง (พ.ศ. 2538) มีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏยกฐานะวิทยาลัยครูให้เป็นสถาบันราชภัฏอย่างเป็นทางการ โดยให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนา เทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตรายและส่งเสริม วิทยฐานะครู จนถึง พ.ศ. 2545 มีการพระราชทานชื่อเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏ และใน พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏได้เปลี่ยน ชื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏอย่างเป็นทางการตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตราประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระราชลัญจกรที่ใช้เป็นตราประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็น รูปพระที่นั่งอัฐทิศ ประกอบด้วยวงจักร กลางวงจักร มีอักษร เป็น อุ หรือเลขเก้าไทย รอบวงจักรมีรัศมีเปล่งออกโดยรอบเหนือ จักรเป็นรูปเศวตฉัตรเจ็ดชั้นตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศ สีของ ลัญจกรประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 5 สี มีความหมาย ดังนี้
สีน้ำเงิน แทนค่ามหาวิทยาลัยพระมหากษัตริย์ผู้ให้กำเนิด และพระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยราชภัฏ”

สีเขียว แทนค่าแหล่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ในแหล่ง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม

สีทอง แทนค่าความรุ่งเรืองทางปัญญา

สีส้ม แทนค่าความรุ่งเรืองของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ก้าว ไกลในมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง

สีขาว แทนค่าความคิดอันบริสุทธิ์ของนักปราชญ์แห่ง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง : คนของพระราชฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตั้งอยู่เลขที่ 46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เดิมชื่อว่า วิทยาลัย หมู่บ้านจอมบึง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2497 เป็นสถาน ศึกษาตามแนวคิด “วิทยาลัยหมู่บ้าน” ของประเทศตุรกี จัดตั้ง ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาขาดแคลนครูในชนบทที่ต้องการพัฒนา ใช้วิธีการคัดเลือกนักเรียนในท้องถิ่นทุรกันดารเข้าศึกษาเป็น อันดับแรก เมื่อ ศึกษาสำเร็จแล้วให้กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตน ในระยะแรกวิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึงเปิดสอนหลักสูตร 5 ปี รับนักศึกษาทุนจากถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศซึ่งสำเร็จชั้นประถม ศึกษาปีที่ 7 เข้าเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับ

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พ.ศ. 2513 กระทรวงศึกษาธิการ ยกฐานะวิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึงเป็นวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง รับนักศึกษาทั่วไปที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้า เรียนหลักสูตร 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา และเริ่มเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาหรือเทียบเท่าเข้าเรียน หลักสูตร 2 ปี ใน พ.ศ. 2521 เริ่มเปิดสอนระดับปริญญาตรีตาม หลักสูตรสภามการฝึกหัดครูและเลิกรับนักศึกษาทุนด้วยความเห็นชอบของกรมการฝึกหัดครู พ.ศ. 2528 วิทยาลัยครูหมู่บ้าน จอมบึงได้รวมกลุ่มกับวิทยาลัยครูภาคตะวันตกเป็นสหวิทยาลัย ทวารวดี ประกอบด้วยวิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้าน จอมบึง วิทยาลัยครูกาญจนบุรี และวิทยาลัยครูนครปฐม ต่อมา พ.ศ. 2530 เปิดสอนสาขาวิชาการอื่นนอกเหนือจากวิชาชีพครู ใน ระดับอนุปริญญาไปจนถึงระดับปริญญาตรี และยังคงเปิดสอน สายวิชาชีพครูด้วย จนกระทั่งวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 วิทยาลัยครูได้รับพระราชทานชื่อเป็น สถาบันราชภัฏ และเปลี่ยน สถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจึงมีชื่อใหม่เป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ใช้ตราพระราชลัญจกรเป็น ตราประจำมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง โดยมีสีประจำมหาวิทยาลัย 3 สีคือ สีน้ำเงิน สีเขียว และสีเหลือง [7] วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน จอมบึงได้จัดพิธีอัญเชิญตราพระราชลัญจกร โดยมี رؤาขววน นักศึกษาของแต่ละคณะอัญเชิญตราพระราชลัญจกรจากบริเวณ ลานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าที่ ว่าการอำเภอจอมบึงเข้าสู่มหาวิทยาลัย ร่วมกับพิธีถวายราชสดุดี เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และการร้อง เพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงสดุดีมหาราชาร่วมกันของผู้ ร่วมงานทั้งหมด ณ หอประชุมรัตนพฤกษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและสำนึกใน พระมหากรุณาธิคุณในพระนาม “คนของพระราชฯ ข้าของแผ่นดิน”

ภาพที่ 1 พิธีอัญเชิญตราพระราชลัญจกร

ภาพที่ 2 ริ้วขบวนอัญเชิญตราพระราชลัญจกร

ภาพที่ 3 พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง : ตามรอยพ่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน พร้อมทั้งจะเรียนรู้เบื้องพระยุคลบาท ศึกษาสืบสาน และสร้างสรรค์งานตามแนว

พระราชดำริให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาต่อปวงชนชาวไทย จะเป็นเป็นความหวังและเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางการศึกษาของท้องถิ่น ดังปณิธานของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงซึ่งมุ่งมั่นในการสร้างคุณภาพชีวิตของชาวราชภัฏและชุมชนที่เปี่ยมด้วยเสรีภาพ ความสุขและความเมตตา สู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขแห่งประชาคมไทย ปณิธานดังกล่าว ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องเกื้อกูลซึ่งกันและกันกับชุมชนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่นำไปสู่วิถีชีวิตชุมชนซึ่งสัมพันธ์กับระบบนิเวศและหลักศาสนาธรรม

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องร่วมกับชุมชนในการสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องสร้างความรู้ที่เป็นองค์รวมบนรากฐานของวัฒนธรรมชุมชนให้สอดคล้องระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ให้บังเกิดจิตวิญญาณของการแสวงหาและเผยแพร่ความรู้ บังเกิดมโนธรรมสำนึกที่ตระหนักในการเผชิญปัญหาอย่างรู้เท่าทันด้วยสันติวิธี

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน มีทางเลือกอันหลากหลายและเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องเป็นองค์กรประชาธิปไตย โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบทั้งในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน

6. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู วิชาชีพสาขาอื่น ๆ ให้ได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีลักษณะใฝ่ดี ใฝ่รู้ สู้งาน มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศและมีจิตวิญญาณในวิชาชีพ สามารถสนองตอบต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

7. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องเป็นผู้นำทางความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจและความรอบรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืนและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและดุลยภาพของระบบนิเวศในท้องถิ่น

8. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะต้องศึกษาวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัย

จากปณิธานดังกล่าว สะท้อนในภารกิจของมหาวิทยาลัยที่

นำมากล่าวถึงบางส่วน ดังนี้

การเกื้อกูลซึ่งกันและกัน: การสร้างความรู้และถ่ายทอดความรู้หน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง/ชุมชนร่วมกันจัดโครงการและกิจกรรมให้ความรู้ตามความต้องการของชุมชนและตามโอกาสที่เหมาะสมดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 4 วิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพแก่ประชาชน ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ภาพที่ 5 กลุ่มแม่บ้านนาขุนแสน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และสาขาเทคโนโลยีการอาหารให้ความรู้เรื่องอาหารไทย-ยวนแก่นักเรียน

ภาพที่ 6 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ความรู้เรื่องการพูดเชิงสร้างสรรค์แก่สามเณรวัดถ้ำสิงโตทอง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ภาพที่ 7 สาขาวิชาเทคนิศาสตร์ ให้ความรู้เรื่องการสร้างภาพและเสียงบนหน้าจอสื่อออนไลน์แก่บุคลากรสาธารณสุข จังหวัดราชบุรี

การผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นคนดีและคนเก่ง : ใฝ่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่งาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงมุ่งมั่นผลิตทรัพยากรบุคคลให้มีคุณลักษณะใฝ่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่งาน ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและเป็นคนดี คนเก่งที่มีความรู้คู่คุณธรรมตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยการผลิตด้านวิชาชีพครูมีคณะครุศาสตร์เป็นหน่วยงานหลักดูแลรับผิดชอบ มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาเพื่อพัฒนาครู

ภายใต้การบริหารจัดการของคณะครุศาสตร์เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งการจัดโครงการครูพันธุ์บึง โดยคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อผลิตครูที่เป็นคนดี คนเก่ง มีความสามารถรอบด้านทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ (High technology) และด้านการปฏิบัติงานช่างต่าง ๆ (High touch) การผลิตวิชาชีพสาขาอื่น ๆ มีคณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยมหาวิทยาลัยและการแพทย์แผนไทย ดูแลรับผิดชอบผลิตบุคลากรตามศาสตร์ต่าง ๆ มีการจัดโครงการเพื่อสร้างเสริมให้เกิดประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้เกิดการผสมผสานระหว่าง ทฤษฎีกับการปฏิบัติ เช่น โครงการธุรกิจจำลอง โครงการพัฒนาบุคลิกภาพ โครงการเสริมสร้างทักษะทางภาษาและคอมพิวเตอร์ โครงการวันวิทยาศาสตร์ โครงการสืบสานวัฒนธรรม เป็นต้น

ภาพที่ 8 โครงการครูพันธุ์บึงอบรมการทำข้าวเกษตรอินทรีย์ และการเลี้ยงปลากระชัง

สืบสานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาสืบสานในภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ดังตัวอย่าง

1. ด้านการเรียนการสอน

การจัดรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป (GE) ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ศาสตร์แห่งพระราชทานนำไปประยุกต์ใช้ในโอกาสอันควร รวมทั้งนำนักศึกษาที่เรียนวิชานี้

ทัศนศึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามศูนย์เรียนรู้ต่าง ๆ

ภาพที่ 9 ทัศนศึกษาโครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม จังหวัดเพชรบุรี

2. ด้านการวิจัย

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2559) นักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง น้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของทั้งนักศึกษาและประชาชนในจังหวัดราชบุรี ผลงานวิจัยสามารถสร้างประโยชน์ให้กับนักศึกษา ท้องถิ่น และสมาชิกในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ อาทิ

การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการออมของนักศึกษาด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถเก็บออมเงินได้ตามแผนที่วางไว้ มีนิสัยฝึกการออมเป็นประจำ และสามารถนำเงินออมฝากธนาคารได้ตามระยะเวลาที่กำหนด [8]

การแก้ไขปัญหาความยากจนของชาวดำเนินสะดวกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้คนจนที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินกิจกรรมตามศักยภาพและพึ่งพาตนเอง คนจนรู้ถึงรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน มีเหตุผลในการใช้จ่ายเงิน ลดเลิกสิ่งที่ไม่จำเป็นในการดำเนินชีวิต รู้จักพอประมาณ ทำให้คนจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น [9]

การแก้ไขปัญหาความยากจนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนชาวกะเหรี่ยง อำเภอบ้านคา ช่วยให้ชาวกะเหรี่ยงมีแรงจูงใจในการพัฒนาเทคนิควิธีการเพิ่มผลผลิต

ทางการเกษตรโดยใช้กิจกรรมการเกษตรแนวพอเพียง การฟื้นฟูและพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้าน การกระตุ้นให้ชาวเกษตรวัยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสืบทอดคตินิยม และการสร้างกิจกรรมความร่วมมือในชุมชนเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างมีเป้าหมาย ส่งเสริมให้ชาวเกษตรวัยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่พอเพียง ประหยัด พึ่งตนเอง ไม่แข่งขันกันในด้านวัตถุ บริโภคผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนชาวเกษตรวัยร่วมกันผลิตขึ้น [10]

ชุมชนในจังหวัดราชบุรีสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองและพึ่งพาตนเองได้ เกิดกระบวนการเรียนรู้โดยคนท้องถิ่นและนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้กับเรื่องอื่นได้ดีขึ้น [11]

ชาวบ้านมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากประสบการณ์ตรงคือ ทำกิจกรรมที่พึ่งตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ งดเว้นสิ่งเสพติดและการมอมเมาทุกชนิด มีการประชุม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แก้ปัญหาร่วมกัน กำหนดข้อตกลง ระเบียบ ข้อบังคับ มีเอกลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเอง ปรับวิถีชีวิตและการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ใช้คุณธรรมชั้นนำในการดำเนินชีวิตและทำกิจกรรม [12]

3. ด้านการบริหารวิชาการแก่สังคม

ในระหว่าง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2559) การจัดบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีการสืบสานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรากฏในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงรู้ฐานต่อโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการบริการวิชาการส่งเสริมแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง โครงการฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรพื้นบ้าน ผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านมาทำผลิตภัณฑ์ครัวเรือนได้ด้วยตนเอง เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนในอำเภอบ้านคาใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาง่ายและมีจำนวนมากคือสับปะรดผลผลิตให้เป็นสินค้าในครัวเรือน เช่น น้ำยาสระผม น้ำยาล้างจาน โครงการส่งเสริมแนวพระ

ราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีเพื่อให้ประชาชนในตำบลรางบัวที่เข้าร่วมโครงการได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นทางเลือกในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เพราะเกษตรกรในพื้นที่ตำบลรางบัวส่วนใหญ่มีรายได้ไม่แน่นอน มีรายจ่ายต้นทุนอาชีพสูง มีปัญหาหนี้สิน และปัญหาคุณภาพชีวิต โครงการฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรพื้นบ้าน ให้บริการวิชาการประชาชนในอำเภอจอมบึงโครงการราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามรอยพ่อสานต่อความพอเพียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง น้อมนำพระราชดำริเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสืบสานและถ่ายทอดให้ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตบนหลักความ “มีเหตุผล” “พอประมาณ” และ “มีภูมิคุ้มกัน” ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีต่อพสกนิกรของพระองค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจะเดินตามรอยพ่อและสืบสานพระราชปณิธาน พระราชดำริ และพระราชดำรัสของพระองค์ตลอดไป เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและยังประโยชน์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตามพันธกิจในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นคนของพระราชอา ข้าของแผ่นดิน

สรุป

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเดินตามรอยพ่อในการเป็นครูเพื่อสร้างประโยชน์สุขแก่ประชาคมไทย ดังปรากฏในปณิธานของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พระองค์ทรงนำธรรมชาติและปัญหาของพื้นที่มาเป็นโจทย์ นำหน่วยราชการหลาย ๆ หน่วยงานทำงานร่วมกัน บูรณาการความรู้ทุกแขนงเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งปณิธาน ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ก็น้อมนำแนวพระราชดำริในการทรงงานมาใช้ทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างองค์ความรู้จากชุมชนที่สอดคล้องระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ การสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย และการเผยแพร่ความรู้ที่เป็นองค์รวมอันจะนำไปสู่วิถีชีวิตชุมชน

พระองค์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะ ทรงเป็นผู้ใฝ่รู้และทรงรู้อย่างถ่องแท้ ทรงศึกษาวิจัยจนเกิดความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ทรงนำความรู้และแนวทางที่เป็นคุณประโยชน์มา

ประกอบพระราชกรณียกิจ ซึ่งปรากฏในปณิธาน ข้อ 8 การศึกษาวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ข้อ 4 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน และข้อ 6 การผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีลักษณะใฝ่ดี ใฝ่รู้ ใฝ่งาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะเดินตามรอยพ่อซึ่งเป็นครูแห่งแผ่นดิน จะทำความดีสนองพระเดชพระคุณพระองค์ท่านให้สมกับที่พวกเราเป็นคนของพระราชา ข้าของแผ่นดิน

น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณกิจกรรมแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ร่วมกับหน่วยงานและประชาชนในอำเภอจอมบึงและจังหวัดราชบุรี จัดกิจกรรมแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้ และเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับกาลภายหน้าที่มีผู้อ่านพบ จะได้ร่วมรำลึกถึงพระคุณอันประเสริฐของพระองค์ท่านที่มีวันเลือนหายไปจากกาลเวลา ส่วนหนึ่งของกิจกรรมดังกล่าวคือ

1. จัดบริเวณลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พ่อหลวง พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน ณ อาคารสำนักงานอธิการบดี

ภาพที่ 10 ลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

2. จัดพิธีทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งพระสงฆ์จากวัดต่าง ๆ จำนวน 99 รูป ในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ณ ลานหน้าอาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยนักศึกษาสาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ร่วมกันวาดพระบรมฉายาลักษณ์นำมาจัดแสดงในงานเพื่อเกิดพระเกียรติด้วย

ภาพที่ 11 นักศึกษาสาขาศิลปศึกษาร่วมกันวาดพระบรมฉายาลักษณ์

ภาพที่ 12 ผลงานส่วนหนึ่งของนักศึกษาที่นำมาจัดแสดง

3. จัดพิธีจุดเทียน แปรอักษร และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ณ สนามกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และประชาชนทั้งในอำเภอจอมบึงและในจังหวัดราชบุรีมาร่วมจุด

เทียนร่วมแปรอักษร และร่วมร้องเพลง จำนวน 5,000 คน

ภาพที่ 13 พิธีจุดเทียน แปรอักษร และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

4. จัดนิทรรศการ พระมหากรุณาธิคุณต่อจังหวัดราชบุรี ณ อาคารสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ภาพที่ 14 นิทรรศการ พระมหากรุณาธิคุณต่อจังหวัดราชบุรี

พระเสด็จสู่แดนสรวงปางข้าบาท
รำพิลาศรมโพธิ์ไกลไทยโคกคัลย์
น้อมสำนึกพระมหากรุณาธิคุณอนันต์
พร้อมใจมั่นตามรอยพ่ออยู่พอเพียง
ราชภัฏจอมบึงหนึ่งในข้า พระราชาครูของแผ่นดินนี้เฝ้า
จักสืบสานพระราชปณิธานชั่วชีวิต
ขอภูมิเสวยสวรรค์นิรันดร์เทอญ
ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร คิษย์เก่าและ

นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง นางสาวนิดา
ตรีสวัสดิ์ ประพันธ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] Royal Academy. (2011). **Dictionary of Royal Academy 2011**. [10 November 2016] from; Google.co.th: <http://www.royin.go.th/dictionary>.
- [2] Tuntiwedchakul, Sumeth. (2014). **"The Master of the Earth."** [20 October 2016] from; Google.co.th: <http://www.chaoprayanews.com>.
- [3] Tuntiwedchakul, Sumeth. (2013). **ตามรอยพระยุคลบาท...ครูแห่งแผ่นดิน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. Bangkok : ศูนย์หนังสือจุฬา.
- [4] Wattanachai, Kasem. (2002). **Principles and Methods of work of His Majesty. Subject of Thor is the Teacher of the Land, the Conversation from "To day Morning Show" Broadcast on Thursday** ที่ 5 December 2002.
- [5] Ministry of Education. (2012). **The Master of the Earth**. [20 October 2016] From Google.co.th: <http://facebook.com>.
- [6] Janthangsu, Thongthong. (2012). **Our king : The Master of the Land**. [20 October 2016] From Google.co.th : <https://www.facebook.com>.
- [7] University History. (2016). [20 October 2016] From Google.co.th: <http://www.mcru.ac.th/maboutnew.php?action=history>
- [8] Anulok, Kullaya. (2012). **Development of Student about Savings Behavior with Sufficiency Economy Philosophy**. Ratchaburi: Economics Program, Faculty of Management Science.
- [9] Arromlar, Chutchawan. (2010). **Poverty Alleviation Process according to Sufficiency Economy, Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province**. Ratchaburi : Chom Bueng Rajabhat University

- [10] Sanongphan, Suthin. (2009). **Participatory action research for Solving the poverty integrated in the Karen community, Ban Kha District, Ratchaburi.** Ratchaburi : Chom Bueng Rajabhat University.
- [11] Sawanyathipad, Thewee ; Chareonsuk, Arkhom and Arromlar, Chutchawan.(2009). **The Sufficient Economy Driving by Community in Ratchaburi.** Ratchaburi : Chom Bueng Rajabhat University.
- [12] Usaiphan, Attapol. (2008). **Study on Sufficiency Economy: Experience from Villagers in Ratchaburi.** Ratchaburi : Chom Bueng Rajabhat University.